

Planina Stamare

**

Področje:	Karavanke
Območje:	Most pri Žirovnici na planino pod grebenom Stola, potem pa v izjemno zahtevnem spustu po poteh in kolovozih v Javorniški Rovt
Izhodišče:	Moste pri Žirovnici (550 m n.v.)
Karte:	Stol in Begunjščica 1:25 000; Karavanke, osrednji del 1: 50 000; Gorenjska 1:50 000; Atlas Slovenije 56,55
Dolžina (km):	23
Višinska razlika (m):	850
Čas vožnje:	3:00
Nošenje kolesa:	Za Kraševcem 200 višinskih metrov (15 min) navzdol; po markirani poti na Pristavo navzdol 2 min
Zahtevnost vzpona:	nad Valvazorjevim domom kratek odsek V 5 – V 6; drugo V 4 z odseki V4-V5
Zahtevnost spusta:	Za Kraševcem S 5 z dolgimi odseki S 6; po markirani poti na Pristavo S 5 z mesti S 6; po smeri vzpona S 2 – S 3
Zahtevnost skupaj:	IV
Značilnosti:	tura po gozdovih tik pod golimi pobočji Stola; do Valvazorjevega doma je kolesarsko zelo obiskana, žal pa do tod tudi zelo prometna, zato odsvetujem odhod ob koncu tedna (avtomobili, prahj; bolj zanimiva je v drugem delu, ki je nad Valvazorjevim domom tehnično in fizično precej zahtevna; spusta Za Kraševcem in na Pristavo sta primerna le za tiste, ki imajo radi izjemne težav
Najnižja točka:	552 m n.v.
Najvišja točka:	1419 m n.v.
Višinski diagram:	

Planina Stamare

OPIS

▲ Iz Most (550 m n. v. ↑ [1]) kolesarimo po dolini Završnice do konca asfalta. Nadaljujemo po makadamski cesti. V zmerenem vzponu se pripeljemo do križišča (630 m n. v. ← [2]). Tu zavijemo levo (Cesta, ki gre naravnost, pelje k Jagrovskim bajtam.), v smeri oznake za Valvazorjev dom. Po makadamskih serpentinah in strmih klancih (V 4 – V 5) pridemo do križišča pri vikendaškem naselju Planica (965 m n. v. ← [3]). Tu

zavijemo levo (Odcep, ki gre ostro desno, vodi na Doslovško planino.) in se peljemo po cesti naprej do razcepa (1100 m n. v. ↑ [4]) pod Žirovniško planino, kjer gremo naravnost, v smeri oznake za Valvazorjev dom. Če si želimo izlet močno olajšati, lahko zavijemo na tem križišču namesto naravnost, na levo. Na ta način se izognemo strmim klancem pod Valvazorjevim domom in še posebej nad njim. Tako lahko zelo lagodno dosežemo Potoško planino. Seveda pa bosta pri tem težavnost in razburljivostture precej manjši. Po zelo strmem klancu (V4-V5) se vzpnemo na izravnavo, potem pa nadaljujemo do Valvazorjevega doma (1181 m n. v. → [5]). Tu zavijemo desno in se peljemo naprej po markiranem kolovozu. Na koncu prvega klanca (1200 m n. v. ← [6]) zavijemo levo, v smeri Ravni in Potoške planine (Pot, ki gre desno, pelje na Žirovniško planino in Stol.). Do vikendov na Ravneh (1287 m n.v. ↑ [7]) se vzpenjamamo po izjemno zahtevnem kolovozu s slabo, kamnito in drsljivo podlago (do V 6).

▼Z Ravni nadaljujemo po boljšem kolovozu rahlo navzdol, vse do srečanja (1280 m n. v. → [8]) z že omenjeno cesto, ki prihaja od znanega razcepa pod Žirovniško planino. Tu zavijemo desno in se peljemo po robu Potoške planine. V položnem spustu gremo mimo izvira Urbas (1260 m n. v.).

▲Kak kilometer naprej se ponovno prične vzpon. Po nekaj sto metrih zavijemo na križišču (1260 m n. v. → [9]) desno in se zapeljemo v strm klanec (Levi odcep je markirana pot, ki pelje mimo Debelega brda in naprej v Javorniški Rovt ter na Pristavo). Po njem (V 4 - V 5) se vzpnemo po dveh serpentinah do konca gozdne ceste, kjer je izravnava in obračališče (1385 m n. v. ↑ [10]).

▼Naprej se peljemo po slabem, na novo narejenem in precej razritem kolovozu, ki gre navzdol.

▲Sledi kratek in zelo strm klanec, ki je ponavadi za vožnjo preveč razrit in spolzek. Zato moramo nekaj metrov do planine Stamare (1400 m n. v. ↑ [11]) peš.

Za spust je več možnosti.

Spust Za Kraševcem

▼Po stezi se zapeljemo do konca planine. Nadaljujemo naravnost in navzdol po nemarkirani, mestoma izginjajoči stezi, ves čas po levem pobočju grabna, ki se imenuje Za Kraševcem. Prvih 200 višinskih metrov navzdol moramo peš, potem pa nadaljujemo izjemno zahteven spust, ki poteka po razri-tih kamnitih vlakah in kolovozih. Na razcepih se držimo levo. V dolini prečkamo leseni most čez potok Javornik (910 m n. v. ← [12]) in se peljemo levo do stika (900 m n. v. ↑ [13]) s cesto, ki gre na Pristavo. Nadaljujemo naravnost in naprej po asfaltnih serpentinah, ki se strmo spuščajo v dolino. Na križišču v Trebežu (590 m n. v. ↑ [14]) gremo naravnost in v Javornik, kjer pridemo na asfaltno cesto Jesenice -Bled (560 m n. v. ← [15]). Zavijemo levo in se po njej vrnemo na izhodišče – v Moste. To je izjemno težek in orientacijsko zahteven spust, primeren le za največje spustaške fanatike. Bolje je ubrati varianto po markirani poti na Pristavo.

Spust po markirani poti na Pristavo

▼S planine Stamare se spustimo nazaj po smeri vzpona do že omenjenega odcepa

(1260 m n. v. → [9]) ceste, ki je hkrati markirana pot (Slovenska planinska pot) na Javornik in Pristavo. Tu zavijemo ostro desno in kolesarimo po gozdni cesti. Po 500 metrih (1260 m n. v. ← [10] a) zavijemo levo in navzdol po markirani poti, ki pelje v Javorniški Rovt in na Pristavo. Ta pot je skoraj v celoti prevozna, razen kratke strmine v srednjem delu, kjer moramo nekaj metrov peš. Ves čas sledimo markacijam. Pot se počasi spremeni v kamnit in težaven kolovoz, po katerem se peljemo navzdol (do n. v. približno 900 m →[11] a). Pozor, tu moramo na precej neopaznem razcepnu zaviti desno (Leva pot gre v Javornik in na Koroško Belo.), v smeri proti Pristavi!

▲ Kratko se vzpnemo.

▼ Tik nad potokom Javornik se prične strm spust. Čez leseni most (905 m n. v. ← [12] a) se zapeljemo na nasprotni breg in nadaljujemo levo, vse do stika (900 m n. v. ↑ [13]) s cesto, ki gre na Pristavo. Tu se združimo s prvo varianto spusta. Naprej se peljemo kot pri prvi možnosti. Spust po markirani poti je v zgornjem in srednjem delu S 5. V spodnjem delu, kjer poteka po razrtili vlaki in slabem, kamnitem kolovozu, pajeS5-S6.

Če nismo navdušeni spustaši, priporočam vrnitev po smeri vzpona (S 2 - S 3).

KOMENTAR

Zaradi vožnje, ki poteka večinoma po gozdu, na tej turi ni toliko možnosti za lepe razglede kot pri nekaterih drugih v tem pogorju. Namesto občutka, da se vzpenjamo visoko v pobočja najvišje gore v Karavankah, se nam zdi, da vijugamo proti vrhu srednje velikega, gosto poraščenega hriba. Zato pa lahko do Valvazorjevega doma z gotovostjo občutimo tegobe, ki jih povzročajo trume avtomobilov, mo-pedistov, kolesarjev in pešcev: hrup, prah, smrad in stalno nevarnost "bližnjih srečanj tretje vrste". Še posebej ob koncu tedna. Pojdimo takrat raje drugam.

Ko sem se nekoč vzpenjal po tej cesti, je proti meni šinil do zob oborožen kolesarski kamikaza v popolni bojni opremi z vsemi možnimi ščitniki, vendar z drobno lepotno napako. Bil je namreč brez čelade. V šampionsko nizki preži, kot da bi bil na dosegu svetovnega rekorda, je z rahlo blokiranim zadnjim kolesom drvel po notranji in hkrati, na nesrečo, moji strani ovinka, naravnost proti meni. Ni bilo kaj dosti storiti. Še pravočasno mi je uspelo, da sem se s ceste zvrnil pod breg, on pa se je dal zmotiti le za hip, v katerem je škrtačih zob zarenčal in me opsoval. Še dolgo potem se nisem mogel odločiti, ali bi mu moral ploskati ali pa ga mahniti po edinem nezaščitenem delu telesa. Ko sem dobro premislil, meje bolj mikalo to, drugo!

Gorski kolesarji se moramo naučiti kulture vožnje na enak način, kot so se morali gorniki hoje po gorah. Dandanes redko kateremu planincu pade na misel, da bi metal smeti, kjer bi se mu zdelo, prožil kamenje, trgal cvetje in podobno. Enaka gorniška etika in kultura veljata tudi za kolesarje, ki se namenijo v hribe in gore, s tem da so dodatno zavezani še k taki vožnji, ki ne bo obremenjevala in ogrožala drugih ljudi, živali, narave in ne nazadnje njih samih. Kerje gorsko kolesarstvo mlad šport, sem prepričan, da bomo to zmogli. Če ne bo tako, potem bodo, žal, imeli prav tisti, ki trdijo, da ta šport ne spada v hribe in gore in ga želijo omejiti na asfaltne in makadamske ceste, pa naj bo to s takšnimi ali drugačnimi zakoni in njihovimi tolmačenji, ali brez njih.

MTBture.com: Planina Stamare

KOLESARSKI SERVIS:

INTERSPORT Tomaž Bernik s.p. Borovška 88 a, 4280 Kranjska Gora, t: +386 4 588 14 70, f: +386 4 588 47 81, e: info@intersport-bernik.com

Imbbus Alpska 62, 4248 Lesce, Telefon: 04 531 79 79, mail: imbbus@siol.net, web: <http://www.imbbus.si>

KOLO BLED Ljubljanska cesta 4 , 4260 BLED , 04/530-55-55

ZUPAN SPORT Ulica Staneta Severja 30 , 4240 RADOVLJICA, 04/531-47-53

